

најбољи начин да врше њихову вољу. Но проблем представничке демократије је у томе што не може на задовољавајући начин да реши однос између бирача и њихових представника па по квалитету вршења власти (суверености) заостаје за непосредном демократијом где је успостављено јединство субјекта и објекта власти, где скупштина свих грађана чини једину институцију власти и где се у правом смислу остварује јединство свих државних функција. Како је непосредна демократија идеал који је пожељан али и тешко остварљив (и то само у малим заједницама) а представничка демократија је нужност савремене простране и многољудне државе, то се прибегава комбинацији једног и другог па се успешно примењује полунепосредна демократија. То би био такав систем у коме суверену власт врше изабрани представници грађана али и сами грађани непосредно-путем институција непосредног одлучивања (иницијативе, референдума и сл.) чиме се практично на једном месту комбинују добре стране и једног и другог облика демократије.

## 6. УСТАВИ И ЊИХОВ ОДНОС ПРЕМА ПИТАЊУ СУВЕРЕНОСТИ

Како у теорији постоје разлике по питању суверености и њених носилаца, то се и у уставној пракси одражава у различитим уставним решењима од једне до друге земље. Или, простије речено, једни устави (и земље) се опредељују за једну, а други за другу врсту суверености. Иако је сувереност основно својство државе, како каже проф. Р. Марковић, мало је устава који помињу да је држава суверена, при чему се већина по овом питању тако поставља да одређује титулара суверености у држави. У те ретке уставе који помињу сувереност државе спада рецимо наш бивши Устав СР Југославије од 1992. год. (када дефинише СР Југославију као суверену савезну државу засновану на равноправности грађана и равноправности република чланица) али и неки ранији устави (Устав Албаније од 1928. или Финске од 1919) као и неки устави бивших социјалистичких држава. Тако рецимо Устав Социјалистичке Републике Румуније од 1965. год. каже да је: „Социјалистичка Република Румунија суверена, независна и јединствена држава трудбеника града и села.“ По правилу сви револуционарни устави су привржени народној суверености – помињу да је народ суверен, и то је у складу са Русоовом доктрином која је инспирисала револуционарне духове Европе (па и света) крајем 18. века. То важи пре свега за револуционарни Устав Француске од 1793. год (Монтањарски) који предвиђа да сувереност припада народу; да ни један део народа не може да врши власт целог народа с тим да сваки део